

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807-Sosial iş

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Sosial psixologiya

Fənn proqramı: BDU-nun Sosial elmlər və psixologiya kafedrasının 1 sayılı 02 oktyabr 2016-cı il tarixli iclas protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Kodu: IPF-B20

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: IV

Tədris yükü: Ümumi-60 saat; Auditoriya saati-20 (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: b/m.Mehraliyev Şahin Bəylər oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov k. 19

E-mail ünvanı: mehraliyevshahin@gmail.com

III Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Sosial psixologiya. Bakı 2003.
2. Əlizadə Ə.Ə. Azərbaycan etnopsixologiyasına giriş, Bakı 2003.
3. Bayramov Ə.S. «Kitabi-Dədə Qorqud» dastanlarında etnik psixoloji xüsusiyyətlərin inikası, Bakı, 2000.
4. Bayramov Ə.S. Etnik psixologiya, Bakı, 2001.
5. Bayramov Ə.S. Psixoloji düşüncələr, Bakı, 1994.
6. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Sosial psixologiyanın aktual problemləri, Bakı, 1986.
7. Bayramov Ə.S. Şəxsiyyətin təşəkkülünün aktual psixoloji problemləri, Bakı, 1981
8. Çələbiyev N. Ailə psixologiyası. 2015.

Əlavə:

9. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Psixologiya, Bakı, 2002.
10. Əlizadə H.Ə. Sosial pedaqogikanın aktual məsələləri, Bakı, 1998.
11. Məmmədov İ.Ə. Məktəbdə psixoloji xidmət: psixoloji praktikanın elmi-metodik problemləri və yaradılması təcrübəsi, Bakı, 2002.

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi:

Sosial psixologiya tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət fənləri" kafedrası nəzdində pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi II tədris ilinin IV semestrində 20 saat həcmində (10 s. mühazirə, 10 s. seminar) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində ilk növbədə sosial psixologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlar verilir. Şəxsiyyət və ünsiyyətin psixoloji problemləri, qrup və kollektivin psixoloji səciyyəsi, şəxsiyyətin sosializasiyası, ünsiyyətdə

psixoloji təsir vasitələri barədə müvafiq biliklər tələbələrə çatdırılır. Tələbələr sosial psixologiya fənnini öyrənməklə qrup və kollektivdə şəxsiyyətlərarası münasibətlərin öyrənilməsi, liderlik və rəhbərlik, gender bərabərliyi və onun mahiyyəti, pedaqoji kollektivin sosial psixologiyası, sosial persepsiya haqqında zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim-mövzu planı: Auditoriya saati-20 (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

N	Mühazirə	Saat	Tarix
	Keçirilən mövzuların məzmunu		
1	2	3	4
1	Mövzu. Sosial psixologiyanın bir elm kimi xarakteristikası və elmlər sistemində yeri Plan:	2	

	<p>1. Sosial psixologiyanın obyektı və predmeti 2. Elmlərin təsnifatı; sosial psixologiya və həmsərhəd elmlər 3. Sosial psixoloji təfəkkürün əmələ gəlməsi, inkişafı və formalaşması tarixi 4. Sosial psixologiyanın tədqiqat metodları 5. Sosial psixologiyada müşahidə və eksperiment metodları 6. Korrelyasiya metodu, sorğular və testlər Mənbə: (1, 2, 6)</p>		2
2	<p>Mövzu. Sosial psixologiyada şəxsiyyət problemi, şəxsiyyətin sosializasiyası Plan: 1. Sosial psixologiyada şəxsiyyət anlayışı 2. Şəxsiyyətin "Mən-konsepsiyası"-sosial psixoloji problem kimi 3. Psixoloji müdafiə və sosial yönəlişlik 4. Şəxsiyyətin sosializasiyası anlayışı 5. Akselerant, reterdant və infantil uşaqlar haqqında 6. Feminizasiya və maskulinizasiyanın bəzi problemləri haqqında Mənbə: (1, 2, 6, 7, 9)</p>	2	2
3	<p>Mövzu. Sosial psixologiyada qrup nəzəriyyəsinin ümumi məsələləri və qrupların təsnifatı Plan: 1. Sosial fasilitasiya; kütləvi koaksiya və interaksiya effektləri 2. Qrup və sosial qrup anlayışı 3. Sosial qrupda şəxsiyyətin statusu problemi 4. Qruplar və onların təsnifi 5. Qrup uyumu haqqında 6. Referent qruplar haqqında: Perfektalizm 7. Qrupun həcmi problemi: Rentgelman effekti Mənbə: (1, 2, 6, 9)</p>	2	2
4	<p>Mövzu. Ünsiyyət fenomeni sosial-psixoloji hadisə kimi. Plan: 1. Ünsiyyət informasiya mübadiləsi kimi 2. Verbal və qeyri-verbal ünsiyyət haqqında 3. Ünsiyyət qarşılıqlı təsir kimi 4. Ünsiyyət insanların bir-birini anlaması və qavraması kimi 5. Ünsiyyət çətinlikləri və aradan qaldırılması yolları 6. Ünsiyyət prosesində psixoloji təsir məsələləri Mənbə: (1, 2, 6, 9)</p>	2	2
5	<p>Mövzu. Ailədə şəxsiyyətlərarası münasibətlər Plan: 1. Ailənin funksiyaları və tipləri 2. Ailədə qarşılıqlı münasibətlərin uşaqların tərbiyəsinə təsiri 3. Ailənin psixoloji iqlimi 4. Boşanma problemi müasir ailədə qarşılıqlı münasibətlərin pozulması kimi 5. Uşaqlarla qəddar rəftar edilməsinin əsas səbəbləri Mənbə: (1, 2, 6, 8, 11)</p>	2	2
Cəmi: 20 saat		10 s.	10 s

XI. Fənn üzrə tələblər: Müasir Sosial psixologiyanın aktual problemləri haqqında biliklərə yiyələnən tələbə üçün cəmiyyətdə şəxsiyyətlərarası münasibətlərin şəxsiyyətin formalaşmasına təsirini müəyyənləşdirmək asanlaşır. Sosial psixologiya haqqında müvafiq biliklərə yiyələnməklə, şəxsiyyətin sosializasiyası, mənlilik şüurunun formalaşmasını şərtləndirən mexanizmlər təhlil olunmalıdır. Şəxsiyyətin

formalaşmasında qrup və kollektivin rolu, ünsiyyətin psixi inkişafda rolu, ünsiyyət prosesində yaranan çətinliklər və onların aradan qaldırılması yolları analiz edilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- FTN 1. Sosial hadisələr arasında korrelyasiya əlaqələrini müəyyən edə bilir.
- FTN 2. Sosial tədqiqatın metodlarını mənimsəyir.
- FTN 3. Sosial problemlərə təsir edəcək amilləri, onun həlli yollarını aşkar edə bilir.
- FTN 4. Cəmiyyətdə olan dinamika ilə bağlı proqnoz verə bilir.
- FTN 5. Tədqiqat əsasında yeni nəzəriyyənin formalaşmasına töhfə verə bilir.
- FTN 6. Sosial məlumatların ölçülməsini və onların təhlil üsullarını bilir.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Sosial psixologiyanın obyektı və predmeti
2. Elmlərin təsnifatı; sosial psixologiya və həmsərhəd elmlər
3. Sosial psixoloji təfəkkürün əmələ gəlməsi, inkişafı və formalaşması tarixi
4. Sosial psixologiyanın tədqiqat metodları
5. Sosial psixologiyada müşahidə və eksperiment metodları
6. Korrelyasiya metodu, sorğular və testlər
7. Sosial psixologiyada şəxsiyyət anlayışı
8. Şəxsiyyətin "Mən –konsepsiyası"—sosial psixoloji problem kimi
9. Psixoloji müdafiə və sosial yönəlişlik
10. Şəxsiyyətin sosializasiyası anlayışı
11. Akselerant, reterdant və infantil uşaqlar haqqında
12. Feminizasiya və maskulinizasiyanın bəzi problemləri haqqında
13. Sosial fasilitasiya; kütləvi koaksiya və interaksiya effektləri
14. Qrup və sosial qrup anlayışı
15. Sosial qrupda şəxsiyyətin statusu problemi
16. Qruplar və onların təsnifi
17. Qrup uyuşması haqqında
18. Referent qruplar haqqında: Perfektalizm
19. Qrupun həcmi problemi: Rentgelman effekti
20. Ünsiyyət informasiya mübadiləsi kimi
21. Verbal və qeyri-verbal ünsiyyət haqqında
22. Ünsiyyət qarşılıqlı təsir kimi
23. Ünsiyyət insanların bir-birini anlaması və qavraması kimi
24. Ünsiyyət çətinlikləri və aradan qaldırılması yolları
25. Ünsiyyət prosesində psixoloji təsir məsələləri
26. Ailənin funksiyaları və tipləri
27. Ailədə qarşılıqlı münasibətlərin uşaqların tərbiyəsinə təsiri
28. Ailənin psixoloji iqlimi
29. Boşanma problemi müasir ailədə qarşılıqlı münasibətlərin pozulması kimi
30. Uşaqlarla qəddar rəftar edilməsinin əsas səbəbləri

XIV. Kollokvium sualları:

1. Sosial psixologiyanın obyektı və predmeti
2. Sosial psixologiyanın tədqiqat metodları
3. Sosial psixologiyada şəxsiyyət anlayışı
4. Şəxsiyyətin "Mən-konsepsiyası"-sosial psixoloji problem kimi
5. Şəxsiyyətin sosializasiyası anlayışı
6. Qrup və sosial qrup anlayışı
7. Qruplar və onların təsnifi
8. Ünsiyyət informasiya mübadiləsi kimi
9. Verbal və qeyri-verbal ünsiyyət haqqında

10. Ünsiyyət çətinlikləri və aradan qaldırılması yolları

"Sosial psixologiya" fənninin sillabusu 050807-"Sosial iş" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 25 noyabr 2025-ci il tarixli (protokol №03) iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Kafedra müdiri: 

dos. A.X.Əliyev

Fənn müəllimi: 

b/m Ş.B.Mehraliyev